

TAFEL 2

Aantal deelnemers 9, 4 Hilversum, 5 Wijdmeren

Duidelijk: dorpen zijn de identiteit, niet 'Wijdmeren'. Wat is belangrijk in het landschap, welk plaatje hadden bewoners toen ze hierheen kwamen?

- Waterkwaliteit
- Open landschap
- Niet alles volbouwen
- Evenwicht tussen bouwen en natuur
- Trots op bos, plassen, hei
- Monnikenberg prachtig, open, groots en niet te druk
- Leuk feitje: dit clubhuis staat op de utrechtse heuvelrug, eindigt aan het einde van het clubhuis
- De tegenstelling zand hilversum en veen met name in wijdmeren, grappig

RONDE 1

19.45 - 20.30 uur

Onderwerpen die genoemd worden

Waterhuishouding. Dat je goed in de gaten houdt waar doe je welke waterhoogtes, waterpeilen. In kerkelanden wateroverlast: dat komt doordat de afvoer onvoldoende de hoeveelheid water dekt die vrijkomt, bijv. bij veel regen. Is bij hele straten. Loopt het souterrain in. Kerkelanden is gebouwd op de afwatering hilversum, als wijdmeren erbij komt, moet de afwatering worden verplaatst naar wijdmeren. Terwijl het 'hier' in Wijdmeren de polder in kan. Wordt samengewerkt met waterschap, maar dit is gemeentebeleid. Verwarring begrippen grondwaterstand (met name invloed regen, bodem en onttrekking) en oppervlaktewaterpeil. Gemeente is aan zet om dit op te lossen. Dus als

twee gemeenten samengaan moet dat beter geregeld worden. Is nu nog niet voorgelegd aan wijdemeren. Dit probleem gaat ook toenemen dus moet dringend worden oplost (eis ruimtelijke ordening in kader van omgevingswet bij nieuwbouw waterberging).

Binnen water heb je ook nog de natuurkwaliteit.

Plassen toegankelijk. Gaat over oppervlaktewater, recreatiemogelijkheden. De verbinding. Loosdrechtse Plassen nu vrij afgesloten, mooier als je er makkelijker bij kan komen.

Natuur verbinden. Doorloop van gebied naar gebied. Van Krijn Spaan naar Raabos, doorloop in de natuur, moet ergens bij de Rijn uit gaan komen. Ecologische verbindingzones. Heel belangrijk overgangsgebied tussen lage natte gebied en droge hoge gebied. Voor natuurwaardes belangrijk. Zijn rijk aan biodiversiteit, vindt uitwisseling plaats. Op veel plekken zijn deze verbindingen nu verbroken.

Tegenstelling? Recreatief bij plassen kunnen of natuur verbinden? Ecologische zone behoefte rustgebied voor beesten, kan niet met toeristische dingen dan verstoort je de rust. Kan wel naast elkaar bestaan maar wel goed op letten als je dingen open wilt breken. In oostelijke vechtplassen fietsverbinding wandelen geregeld, spiegelplas, vecht. En voor rust ruimte, ankeveense plassen, kortenhoefse plassen. Er is al wel differentiatie in natuur te vinden. Juist op de grens waar 2 gemeenten afzonderlijk besluiten is winst te behalen. Maar idee dat de grens tussen beide gemeenten niet per se issue is. Gaat echt over doorgang in natuur, van randmeren naar de Rijn voor de beestjes. Daar is 2 maanden geleden oversteekplekken, natuurbruggen, de hele mikmak gemaakt.

Schoon water spiegelplas. Laatste jaren in bepaalde periodes meer algen, vieze smurrie, raar wit schuim, nooit eerder gezien sinds 1980, laatste jaren is het meer. Op een gegeven moment zakt het naar de bodem dan is water weer helder, maar wordt langzaamaan steeds viezer. Kwaliteit van de aanwezige natuur, in dit geval water. Waterkwaliteit, rent achteruit. Geen salamander of kikker. Alg naar de grond, bodem afgedekt, dan gaat dat dood. Wordt grootste probleem komende jaren.

Groene oevers hoort er ook bij. Groen behouden. We maken ons vanuit dorpen Wijdemeren zorgen over kwaliteit van de natuur en het water. Ook vanuit Hilversum wordt gedeeld.

Minder vogels, minder vissen, in de hele keten minder. Is het een probleem voor de gemeente of de komende gemeente want die hebben feitelijk niets met water te maken, plassen zijn van natuurmonumenten. Heeft gemeente niet zoveel over te zeggen.

Natura 2000 met name in Wijdemeren, heel klein stukje in bovenmeent bij naardermeer. In Hilversum heeft Natuur Netwerk Nederland natuurgebieden. Operationele verantwoordelijkheid plassen valt onder waterschap. In hilversum valt waterbeheer onder waterschap. Alle oevers 'droge' is gemeente. Enige tijd geleden is plessenschap bij gemeente gekomen.

Daarom aanduiding oevers = gemeente, daar ontstaat vervuiling water. Dus in gesprek met boeren.

Taai onderwerp, veel verantwoordelijkheden. Wel samen probleembesef.
Onderscheid plassenschap en waterschap.

Waterkwaliteit en drinkwaterbeschikbaarheid zorgen. Daarin allebei onder Gooi en Vechtstreek.

Oevers en bermen: uit ankeveen, dat gaat hard achteruit, financieel, beheer, beleid, alleen maar bezuinigingen, waardoor kwaliteit achteruit gaat, maaien, maaisel blijft liggen, dodelijk voor nieuwe plantjes. Is echt een zorg. Toekomstige gemeente: moet er hoe dan ook voor zorgen dat er bij partijen voor waterbeheer meer geld beschikbaar is, en beheer moet worden aangepast. Gebeurt nu al, is al veel beter dan jaren geleden. Er zijn gesprekken met boeren, maar geen controles. Bij veel oevers nu al grens 8 meter, maar wordt nog steeds bemest etc. Ze weten dat handhaving onderbezet is, dus doen het toch. Beleid geen zin als niet gehandhaafd. Dus ook meer handhaving belangrijk. In zomer 3 of 4 handhavers voor heel Gooi en Vechtstreek.

Boeren: behoud van de boeren en boerenbedrijven heel belangrijk, weilanden, koeien, het landschappelijke groen. Belangrijk voor voedselvoorziening. Zijn ook landschapsbeheerders. Daarom woon ik graag in wijdemeren, weilanden etc. Cultuurlandschap wat belangrijk is, waarom je graag woont. Maar ook wel eens leuk als koeien horens hebben, gaat om kleinschaligheid, biologisch boeren. Niet over grote stallen. Bijzonder cultuurlandschap, oud-hollands.

Behoud heide rondom Hilversum. Samen met vorige: karakteristieke landschappen bewaren.

Staat ook onder druk, met moeite beheer rondkrijgen, wordt drukker etc. Vanwege recreatie, wandelen, fietsen.

Wat wordt gemist: beleid. Mist doelstelling op gebied van natuur. 'meer biodiversiteit' wat is dat dan? Hoe duiden we dat. Aantal bomen gaat al jaren omlaag. In hilversum weer beter, geen boom kappen zonder moeite. Tuindorp hilversum. Groenbeleid hilversum en wijdemeren is water en vuur. In wijdemeren mag je alles omkappen wat je wilt. Gestreden dat niet werd ingevoerd, ging er dus af want geen geld en geen handhaven.

Wijdemeren en hilversum samen goed idee alleen al vanwege beleid van hilversum is langer en duurzamer. Bomen en struiken plan. Boombeleid mist.

In ankeveen, wijk op de schop, komt riolering, parkeerplaatsen, maar gaan alleen bomen terug, wat komt daarvoor terug? Er staat iets ingetekend, een wadi, maar hoe dat eruit komt te zien. Middenin wordt het pleintje heel groen. Maar er gaan ook 15 bomen weg.

Nieuwe gemeente moet natuurbeleid maken: cultuurlandschap, hei, weilanden moeten behouden worden. Idee dat gemeenten nu natuurbeleid voeren: veel te weinig. GNR, Natuurmonumenten en gemeente, Staatsbosbeheer, veel verschillende partijen aan tafel. Veel eigendommen. Allemaal eens: belangrijk dat kwaliteit natuurgebied beter moet.

Voorbeeld. Oostelijke vechtplassen ook voor wijdemeren en hilversum? Hoe is oostelijke vechtplassen ontstaan: idee dat vanuit provincie is gedacht dat gebied laten we eens kijken hoe dat groenblauwe parels realiseren, was ook deel compensatie voor verleggen van de A1, daaruit gelden gekomen, 21 partijen bij elkaar, provincie regievoerder, akkoord gekomen omdat allemaal ontevreden over natuurbeleid. Recreatieve ondernemers klagen, minder verhuur etc. Druk toegenomen verkeer etc. Passen en meten. Dat probeert men te doen, deelprojecten zoals provinciale weg etc. Natuurgebieden met elkaar verbonden, dus men zoekt op deelgebieden versterking. Maar druk blijft, waterkwaliteit gaat achteruit. We willen meer verbindingen, maar als je kijkt naar ankeveen, rechts was vroegere NH links UT, nu zelfde. Maar als je verbinding maakt, waterdoorlaat vergroten, terwijl waterkwaliteiten verschillend zijn. Dus het is echt breed, passen en meten, wensbeelden op tafel, om echt uit te werken en beleid harmoniseren is enorme opgave.

Wat is index nu: 100 bomen? Hoe maken we die 150? Doelen stellen. Wat willen we? Hopelijk samen met Hilversum en Wijdemeren bomen, struiken en bermen dat daar goed beleid uit komt. Alles erin: ook recreatie.

Duurzame recreatie

Geen windmolens

Minder verkeer

Balans verkeer en wegen

Hierboven: ook gebruik van dat landschap. Bij oostelijke vechtplassen zien we dat dat naast elkaar kan bestaan. Er is spanning, confronterende belangen. Is heel ingewikkeld, heel veel partijen om mee samen te werken. Maar als je niet weet welke kant je op moet kan het niet. Confronterende belangen.

Gebieden in Wijdemeren en Hilversum waar die spanning er nu ook is? Ja, n201 over raaweg langs vliegveld naar a27. Ook in natuurgebieden zit dus recreëren, we moeten erdoorheen, we willen huizen bouwen. Moeten we voor alles oplossingen zoeken? Ja met 2 gemeentes die anders naar die dingen kijken, dus als 1 gemeente moeten we dat hetzelfde doen. Partijen hebben nu conflicterende belang: Hilversum en vliegveld vs. landmacht duidelijke stem, vs. gemeente Wijdemeren landjeruil doen en rondweg doen. Maar hilversum heeft het nodig om diependaalselaan te ontlasten, want fijnstof daar is bizar. Nu gedoogd. Maar als 2 gemeentes één moet ontsluiting van hilversum moet

worden oplost. Hoeft niet door natuurgebied, zijn ook andere oplossingen, moeten we het wel over hebben. Wijdemerenweet hoe het zit, wel of niet over raaweg, wel of niet tunnel etc. Nu nog in discussie want 2 gemeenten, maar als 1 dan ligt het op 1 tafel.
Werelderfgoed zonnestraal: geen tunnel, maar als die mensen er niet waren, dan misschien wel, of dwars door hei.

Herindeling, of je nu voor of tegen bent, maar ben je dan beter in staat oplossingen te bedenken? Je bent samen een dus je moet wel.

Ook voor wonen spanning. Voor hilversum wil graag woningen erbij bouwen. Vreselijk als wijdemeren daar natuur moet opofferen. Wijdemeren wil ook woningen bouwen. Heel veel woningzoekenden, mensen die we nergens kwijt kunnen. In ankeveen: we hebben weinig mogelijkheden om te bouwen, maar wel een schooltje, verenigingen, maar als niet gebouwd kan worden, dan geen kinderen, vergrijzing, is echt horrorscenario voor ankeveeners.

Beleid in breda: straatje erbij initiatief, dan concessies doen, maar werkt wel. Etage op flat erbij, straat langs wijk erbij. Maar wel spanning door natuur? Maar kan misschien wel binnen bebouwde kom, of woningbouw bovenop scholen. We gaan niet bouwen in natuur.

Hilversum heeft plan: zegt er zijn woningen nodig, komen binnen steden en niet in natuur. Wijdemeren woningen nodig, maar moeten in stedelijk gebied komen. Dus zelfde probleem en zelfde idee. Zo hele grote gemeente om samen te oplossen. 'zo gemeentehuis wijdemeren weg, dus kunnen we bouwen'.

Kleine plantjes in haven invasieve waterplant. 'kabomba'. Komt door vissenkommen geleege in water. Hoort bij waterkwaliteit.

Financiële kaalslag natuurontwikkeling: meer geld nodig voor natuurontwikkeling

Weidse uitzicht: geen windmolens, niet alles volbouwen. Op dit moment in Gooi en Vechtstreek geen windmolens nu plannen. Nieuwe raad kan natuurlijk andere plannen maken. We kijken naar plannen anno nu. Tot 15 meter wel boeren turbines.
Als vanaf 2027 beslist raad, waarom zitten we dan nu? Antwoord: We geven nieuwe raad huiswerk mee, we zeggen tegen nieuwe raad, dit is wat wij als inwoners en oude raden jullie meegeven, dit zijn onze wensen. Daar gaan we twee jaar mee bezig om dat goed op te schrijven. Als dit belangrijke boodschap is, geven we mee, dan moeten ze van sterke huize komen om nee te zeggen.

Hoofdonderwerp:

1. De toekomstige gemeente kan van groter waarde zijn voor natuurkwaliteit en de balans met wat er verder nodig is (woning, mobiliteit etc.): beter beleid, betere samenwerking, meer geld, betere afwegingen.

RONDE 2

20.45 -21.30 uur

WHY	WHAT	HOW
	Focus als eerste op waterkwaliteit, visie zoals oostelijke vechtplassen	Leg vast in HO: binnenstedelijk ontwikkelen voor Hilversum en Wijdemeren. Dus woningen bouwen alleen binnen bestaande dorpen en stedelijk gebied, niet in natuur en tussenliggend gebied.
	Goed overleg tussen natuurorganisaties met de gemeente voor behouden belangrijke positie ecologische zones.	Maak een ecologische hoofdstructuur voor Hilversum en Wijdemeren.
	Kans op basis op orde! Water en bodem sturend.	Maak beleid voor 50 jaar.
	Zo lossen wij problemen op.	

- “Beleid Hilversum kopiëren voor nieuwe gemeente”
- Beter beleid, betere samenwerkingen, betere afwegingen, meer geld voor nieuwe gemeente. Om natuurkwaliteit te verbeteren (ecologische verbindingen, waterkwaliteit, oevers), en aan de andere kant balans zoeken voor ook wonen, mobiliteit etc.
- We zoeken nu de beste ideeën. Jouw idee voor de avond: dit moet in het herindelingsontwerp staan, dat moeten we voor elkaar krijgen samen. We weten wat belangrijk is. En heb je een idee wat top is?
- Vraag aan expert: wat is er nu op gebied van natuurbehoud? Antwoord: In Hilversum ligt dat met name bij andere partijen. Waterkwaliteit bij waterschap, natuurkwaliteit zit bij groot grondbezitters GNR en Natuurmonumenten. Nog 5 boerenbedrijven, en that's it. Worden we blij van dat de natuur bij die partijen zitten? Denk het wel.
  - o Natuur komt straks in de uitverkoop. Dat is de vraag. GNR is van 5 gemeenten. Een van die wordt groter, dus dat betekent meer slagkracht voor GNR. Gemeente is daarin dus wel degene die het uitvoert. Als gemeente druk opvoert voor bijv. rondweg, en we doen natuurcompensatie, blijft dat dan wel bestaan? (bezit GNR). Als wij naar meer dan 20% aandeelhouder zijn, meer zeggenschap. Krachtenveld verandert, dus daar moeten we iets mee. Als we straks samen zijn biedt dat mooie oplossingen (bijv. Diependaalselaan, nieuwe rondweg, woningbouwopgaves in buitengebied mooie plek eventueel. Meegeven: een van de uitgangspunten in herindelingsontwerp is; opgaves doe je binnen de bestaande contouren. Dat betekent dat als je in Hilversum aan een woningbouwopgave werkt, doe je dat binnen bestaande contouren van Hilversum. Dat moet je doortrekken het

herindelingsontwerp in. Anders krijg je alleen lonkend perspectief aan de overkant, slaat ontwikkeling gemeente lam, dan ga je niet meer zoeken naar oplossingen in je eigen gebied. 'Oplossing ligt bij de bureu'.

- Uitgangspunt: wat is er nu belangrijk in natuur aan doorstroommogelijkheden? Die hoofdwegen zijn vast in de natuur daar komt niemand aan. Daarbuiten een rand waar je mogelijk iets kan doen. Een soort kerngebieden, hoofdadere waar je niets aan doet. Zuiver op natuur gebaseerd. Daaronder infrastructuur.
- EHS: normaal gesproken wat is algemeen belang, dat gaat voor. Degene met meeste macht of meeste geld krijgt zin. Deze visie is anders, lange termijn. Natuur, waterkwaliteit, welzijn bevolking, heeft hogere indelingswaarde in categorisering besluitvorming. Bestuurders kunnen dan niet meer zeggen: algemeen belang gaat voor. Is dit nu echt een goed idee voor over 30 jaar nog steeds? Milieueffectrapportages etc. Besluitvorming op andere manier. Gaat uit van de eeuwigheid, natuur, wij zijn gebruikers. Niet de tijdelijke, kortetermijnvisie. Natuur is lange termijn. Daar gaat deze filosofie over. Maak beleid voor 50 tot 100 jaar i.p.v. 5.
- Oostelijke vechtplassen gaat over water voor groot deel, recreatie en toerisme. Kunnen we veel goede dingen uit halen, lessons learned, best practices. Uitzoeken waarom dat zo'n groot succes was. Ze hadden één onderwerp eruit gehaald, bijv. waterkwaliteit. Begin klein, denk groot. Waterkwaliteit als ding: dat gaan we verbeteren. Daarvoor wel aangeven waar je naar op zoek bent. Een van eerste stappen 'algemeen belang' weggelaten.
- Idee: eerst oplossen in bestaande begrenzing: eerste nieuwe woonwijk is energieleverend, co2-opslaand, natuurinclusief, zon elektrisch en aardgasvrij. Als ambitie voor eerste nieuwe woonwijk van nieuwe gemeente. Kan op 'plek gemeentehuis wijdmeren'. Dus: werk in pilots die bedoeling nieuwe gemeente illustreert.
- Water als gemeenschappelijke bron, waterkwaliteit is wat gemeentes nu ook al verbindt. Hele watersysteem, wat in hilversum valt komt in wijdmeren weer uit de grond. Zo al verbonden. Zijn nu twee echt aparte gebieden. Daarover afspraken gaan maken. Kan rare gevolgen hebben. Als Hilversum zeggenschap krijgt over plasseengebied, water dat daar ligt verkopen we aan Amsterdam. Hilversum hoeft dan nooit een nieuwe bron te creëren voor water, kan zijn dat we dan niet meer aan Amsterdam verkopen.
- Ligging in provincie Noord-Holland en provincie Utrecht: willen niet weer grenswijziging doen. Invloed amsterdam: door herindeling niet meer last, want wijdmeren ligt nu al in Noord-Holland. Kan wel dat stem wijdmeren duidelijker doorklinkt in regionale overleg omdat ze bij hilversum komen en dus groter zijn.
- Natuurverbindingen --> landbouw --> wonen en werken. Waarde-indeling.

- Zou interessant zijn als Wijdmeren en Hilversum dat samen besluiten om dat zo te gaan doen. Gaat over visie.

Maak beleid voor 50 jaar met goede volgorde wat belangrijk is. Alleen binnenstedelijk ontwikkelen. Maak een visie op waterkwaliteit. Leg ecologische hoofdstructuur vast. Met een goede pilot waarin je leert.

Maart 2025-januari 2027: hoe in de tussentijd met deze ideeën toewerken naar goede start nieuwe gemeente. Hoe zouden we zo'n ecologische hoofdstructuur in zo'n plan kunnen uitdenken. Niet in december 3 lijnen op een kaart ja dit is het.

- Ambtenaren nu al intensiever samenwerken. Gelukkig niet pand verbouwen, als ze niet meer in mogen werken, alvast samenwerken, bijv. in raadhuis. Nu al mee beginnen. Ook leuk maken, aangeven dat belangrijk is. Draagt ook bij aan wat je in de toekomst wil bereiken.
- Beleidsplannen die er al zijn naast elkaar.
- Maak goede beleidsvergelijking en breng de ambtenaren alvast samen.
- Probeer kennis en verantwoordelijkheid bij elkaar te brengen: mensen die verantwoordelijkheid zijn voor iets bij Wijdmeren en Hilversum samenbrengen. Poppetjes komen wel. Laat ze alvast samenwerken, niet wachten tot 1 januari 2027, ga het al doen.
- Ieder op z'n eigen onderwerp en tempo.
- Daarvoor besluit nemen: wil je ecologische structuur leidend maken, doe dat dan. Ook fijn voor ambtenaren, kunnen ze alvast samenwerken.
- Is er analyse nodig om te kijken of ideeën heel erg verschillen en werkwijzen tussen ambtenaren verschillende gemeentes. Zijn we nu al aan het doen, we zien het al aankomen. Als ze straks bij elkaar komen, hoe gaat dat dan op een goede manier. Er zijn overeenkomsten en verschillen. Bijv. sociaal domein kopen we samen in, maar wel iets andere toegang tot zorg. Goed bij elkaar brengen zodat het op zelfde manier gaat.
- In herindelingsontwerp nieuw beleid hebben EHS, kaders voor toekomstige ontwikkeling van dit gebied. Dat is er nu nog niet, maar moet ontwikkeld worden. Dus zet ambtenaren zo snel mogelijk bij elkaar en begin daarmee vooruitlopend op nieuwe gemeente.
  - Duurzaamheid is ook een goed item om in samen te werken: duurzaam bouwen, beheer uitvoeren in gemeente.

- Sterke van EHS is: water en bodem sturend. Natuurlijk ga je daarna duurzaam bouwen, maar je moet de basis op orde hebben. Is sterk aan deze insteek.
- Lijken wel dominostenen; als eerste steen gedefinieerd, kun je doorknallen.
- Terwijl als alleen duurzaamheid, niet EHS, bouw je misschien niet duurzaam.
- Gemeente te weinig verstand van duurzaamheid --> hilversum100. Ook in wijdemeren nu al wel, bijvoorbeeld energiecoöperaties. Maar op gebied van bouwen, mobiliteit nog niet, maar kan wel.
- Op ieder gebied: kijk naar best practices. Dat kopiëren en samen doen. Hoeft niet opnieuw uit te vinden.

Het idee: we denken door samengaan beter beleid, beter samen.

Accent gekregen: kans om basis op orde te brengen met water en bodem sturen. Mooi als nieuwe gemeente in herindelingsontwerp vastlegt uitgangspunten, grondbeginselen, state of the union, als we het hebben over toekomstige gemeente gaat het hier over.

Vervolgens aantal concrete pilots of ideeën hoe dat vorm kan krijgen. Ecologische hoofdstructuren. Waterkwaliteit propositie maken. Ecologische verbindingen.

Goede voorbeelden, best practices, wat is er al, aan elkaar verbindingen, pilot maken. Zit 'm er ook in dat we in staat zijn oplossingen te maken. Moet dit soort dingen in aanloop naar herindeling samen oplossen.

- Ook dus: zo lossen wij problemen op. Durf ze te benoemen. Mal of model voor nieuwe gemeente; zo doen we dat met elkaar, ook als het ingewikkeld is. Protocollen.